

"Kemâlât-ı İlâhiye, Celevât-ı Cemâliye, Tecelliyât-ı Celâliye, Tesbihat-ı Rabbâniye" hakikatlerinin misallerle izahını yapar mısınız?

Cenab-ı Hakk'ın esmâsı, "cemalî, kemalî ve celalî" isimler olmak üzere üçe ayrılıyor.

Cemal güzellik demektir. Cemalî isimler sadece Cemîl ismine münhasır değildir; Rahmân, Rahîm, Kerîm, Latif, Ğaffar gibi pek çok isim bu gruba girer.

Celalî isimler, azamet, kibriya ifade ederler. Bu isimler de yine yalnız Celîl ismine münhasır değildir; Kadir, Kahhar, Cebbar, Mütekebbir gibi birçok isim de bu sınıfa dâhildir.

Keza, kemal de "mükemmellik, üstünlük" demek olup; Kuddüs, Selam, Kadîm, Baki gibi birçok isim de bu sınıfa girerler.

Üstad Hazretlerinin "cemalin gözünde celâl, celâlin gözünde cemal" bulunduğunu ifade ettiği dikkate alındığında, bunların kesin hatlarla birbirinden ayrılmadığı, bazı mahlûklarda bir kısmının, başka mahlûklarda da diğer kısmının tecelli ettiği görülür. Bazen bir şeyde her üç tecelli birlikte kendini gösterir. Mesela, Güneş hem çok mükemmel, hem çok güzel, hem de çok celâlli bir eserdir.

"Kemâlât-ı İlâhiye, Celevât-ı Cemâliye, Tecelliyât-ı Celâliye, Tesbihat-ı Rabbâniye" cümlesinde geçen ifadeleri bu cihetiyle izah etmeye çalışalım. Şöyle ki;

Kemâlât-ı İlâhiye, Allah'ın Zât'ı, şuanatı, sıfatları ve esmalarının mükemmelliğini ifade eder.

Celevât-ı Cemâliye, Cenab-ı Hakk'ın isim ve sıfatlarının güzelliklerinin ve cemalinin cilveleridir. Bu da kâinat aynalarında tecelli eden güzelliklerde, rahmet ve ihsanlarda bariz bir şekilde görünmektedir.

Tecelliyât-ı Celâliye, Cenab-ı Hakk'ın celalli ve haşmetli tecellilerini ifade eder. Evet, kâinattaki zerrat ordusundan tut tâ galaksiler ordusunda kadar bu celalli tecelliler okunabilmektedir.

Tesbihat-ı Rabbâniye: Her şey en mükemmel ve noksansız bir şekilde terbiye edilmekle Allah'ın rububiyetinin noksan sıfatlardan münezzehe olduğunu ilan ve ifade etmektedir.